

EVOLUCIÓ DE LA LEGISLACIÓ ESPANYOLA SOBRE L'AVORTAMENT

Es presenta un recull d'informació sobre lleis, decrets i ordres de la legislació espanyola que regulen la interrupció voluntària de l'embaràs durant el període que va des de l'any 1870 fins l'actualitat.

Les companyes de la secció sindical de l'Arxiu Històric de la ciutat de Barcelona ens ha facilitat aquesta documentació que nosaltres hem reproduït per a la seva difusió.

Pensem que aquest treball és un bon document base per seguir l'evolució d'una problemàtica com la de l'avortament i la seva situació legal que encara no ha estat resolta en els nostres dies. Podeu veure com aquesta evolució no és lineal atès que hi ha hagut etapes de progrés seguides d'etapes molt fosques i de clares regressions fins els nostres dies en que, tal com han deixat ben palès els darrers episodis judicials, els governants encara no han volgut establir els mecanismes de garantia necessària per exercir aquest dret.

1870 (Codi Penal)

GACETA DE MADRID - 18 - 31 Agosto 1870

CAPÍTULO VI. Aborto

Art. 425. El que de propósito causare un aborto será castigado:

- 1º Con la pena de reclusión temporal si ejerciere violencia en la persona de la mujer embarazada.
- 2º Con la de prisión mayor si, aunque no la ejerciera, obrare sin consentimiento de la mujer.
- 3º Con la de prisión correccional en sus grados medio y máximo si la mujer lo consintiera.

Art. 426. Será castigado con prisión correccional en sus grados mínimo y medio el aborto ocasionado violentamente cuando no haya habido propósito de causarlo.

Art. 427. La mujer que causare su aborto ó consintiere que otra persona se lo cause será castigada con prisión correccional en sus grados medio y máximo.

Si lo hiciere para ocultar su deshonra incurrirá en la pena de prisión correccional en sus grados mínimo y medio.

Art. 428. El facultativo que abusando de su arte causare el aborto ó cooperase a él incurrirá respectivamente en su grado máximo en las penas señaladas en el art. 425.

El farmacéutico que sin la debida prescripción facultativa expendiere un abortivo incurrirá en las penas de arresto mayor y multa de 125 á 1.250 pesetas.

1929 (Reial Decret llei aprovant el projecte de Codi Penal, que s'insereix, i disposant, comenci a regir com a Llei del Regne el dia 1 de gener de 1929)

1498

13 Septiembre 1928 Gaceta de Madrid.-Núm. 257

separado legalmente ni de hecho de su cónyuge, sorprendiere a éste en actos de adulterio, salvo el caso de que, aunque fuera tácitamente, lo hubiera consentido, y en el acto matare o hiriere a cualquiera de los adúlteros o a ambos, se le impondrá por el Tribunal una pena inferior a la señalada por la ley que estime adecuada, a su prudente arbitrio, al cual quedará también decidir si la condena ha de dejar de ser inscrita en los Registros de antecedentes penales.

CAPITULO IV

Del infanticidio.

Artículo 524. La madre que por ocultar su deshonra matare al hijo que no haya cumplido tres días, será castigada con la pena de seis meses a cuatro años de prisión.

Los abuelos maternos que por ocultar la deshonra de su hija cometieren el delito a que se refiere el párrafo anterior, serán castigados con la pena de cuatro a ocho años de prisión.

No concurriendo las circunstancias de los párrafos anteriores, el que matare a un recién nacido incurrirá, según los casos, en las penas del parricidio o del asesinato.

CAPITULO V

Del aborto.

Artículo 525. El que de propósito causare un aborto o destruyere de cualquier manera el fruto de la concepción, será castigado:

1.º Con la pena de ocho a quince años de prisión, si ejerciere violencia en la persona de la mujer embarazada.

2.º Con la de cuatro a ocho años de prisión si aunque no la ejerciere obrare sin consentimiento de la mujer.

3.º Con la de dos a cuatro años de prisión si la mujer lo consintiera.

Artículo 525. El que por actos de violencia o lesiones ocasionare el aborto o destruyere el fruto de la concepción, sin propósito de causar, pero constándole el estado de embarazo de la ofendida, será castigado con prisión de seis meses a cuatro años, no correspondiendo mayor pena a las lesiones inferidas, y en otro caso con la señalada a éstas en su grado máximo.

Artículo 527. La mujer que cau-

sare su aborto o destruyere el fruto de la concepción, o consintiere que otra persona le cause aquél o destruya éste, será castigada con prisión de dos a cuatro años.

Si lo hiciere para ocultar su deshonra, incurrirá en la pena de tres meses a un año de prisión.

Artículo 528. El Médico, Farmacéutico, comadron o partera que, abusando de su profesión, causare un aborto o cooperare a él, o destruyere el fruto de la concepción, incurrirá, respectivamente, en las penas señaladas en el artículo 525 en su grado máximo.

Artículo 529. El Farmacéutico que, sin la debida prescripción facultativa, expendiere o facilitare una substancia abortiva, o capaz de destruir el fruto de la concepción, será castigado con la pena de seis meses a un año de prisión y multa de 1.000 a 5.000 pesetas.

Al que sin título facultativo expenda o facilite substancias de las expresadas en el párrafo anterior se le aplicará la pena de tres a seis meses de prisión y multa de 1.000 pesetas.

CAPITULO VI

De las lesiones.

Artículo 530. El que de propósito castrare o esterilizare a una persona de uno u otro sexo, no siendo por prescripción facultativa, será castigado con la pena de ocho a veinte años de prisión.

Artículo 531. Cualquiera otra mutilación ejecutada igualmente de propósito se castigará con la pena de prisión de seis a quince años.

Artículo 532. El que hiriere, golpear o maltratare a otro será castigado como reo de lesiones graves:

1.º Con la pena de seis a doce años de prisión si de resultas de las lesiones quedare el ofendido loco, imbecil, impotente o ciego.

2.º Con la de tres años de prisión a seis, si de resultas de las lesiones perdiere el ofendido un ojo o miembro principal o quedare absolutamente impedido de él o notoriamente deforme o inutilizado con carácter permanente para su trabajo habitual.

3.º Con la pena de prisión de seis meses a cuatro años si de resultas de las lesiones el ofendido hubiere quedado deforme o perdido un miembro no principal o quedado inutilizado de él o hubiere estado incapacitado para su trabajo habitual o enfermo por más de sesenta días.

4.º Con la de prisión de cuatro meses a dos años si las lesiones hubieran producido al ofendido enfermedad o incapacidad para el trabajo por más de cuarenta días.

Cuando en la rifa tumultuaria, definida en el artículo 516, resultaren lesiones graves y no constare quiénes las hubieren causado se impondrá la pena inmediatamente inferior a la correspondiente a las lesiones causadas a los que aparezcian haber ejercido cualquiera violencia en la persona del ofendido.

Artículo 533. El que hiriere, golpear o maltratare a otro causándole lesiones no comprendidas en el artículo anterior, que produzcan al ofendido inutilidad para el trabajo habitual o necesidad de asistencia facultativa por más de veinte días, será castigado como reo de lesiones menos graves con la pena de dos meses y un día a un año de prisión y multa de 1.000 a 2.000 pesetas.

Artículo 534. Las penas de los dos artículos anteriores son aplicables respectivamente al que sin ánimo de matar causare a otro alguna de las lesiones mencionadas, administrándole a sabiendas substancias o bebidas nocivas o abusando de su credulidad o flaqueza de espíritu.

Artículo 535. Se impondrán las penas inmediatamente superiores a las señaladas en los cinco artículos anteriores, en sus respectivos casos, cuando el hecho se ejecutare contra alguna de las personas que menciona el artículo 521 o cualquiera de las circunstancias expresadas en el artículo 519 o contra tutores, sacerdotes, maestros o personas constituidas en dignidad o autoridad pública, o cuando se causaren las lesiones con intención manifiesta de injuriar o con circunstancias ignominiosas.

No están comprendidos en este artículo las lesiones que el padre o la madre o los abuelos causaren al hijo o nieto expidiéndose en su corrección.

CAPITULO VII

Abandono de incapacitados o devaldidos y otros delitos que ponen en peligro la vida o la salud de las personas

Artículo 536. El abandono de un incapacitado o de una persona desvaldida a causa de su edad o estado, por quien está obligado legalmente a custodiarla o sostenerla, teniendo medios suficientes para ello, será castigado con la pena de seis meses a dos años de reclusión.

1932 (Codi Penal)

5 Noviembre 1932 Gaceta de Madrid - Núm.310

CAPÍTULO III. ABORTO

Art. 417. El que de propósito causare un aborto será castigado:

1º Con la pena de prisión mayor, si ejerciere violencia en la persona de la mujer embarazada.

2º Con la pena de prisión menor si, aunque no la ejerciera, obrase sin consentimiento de la mujer.

3º Con la de arresto mayor, si la mujer lo consintiera.

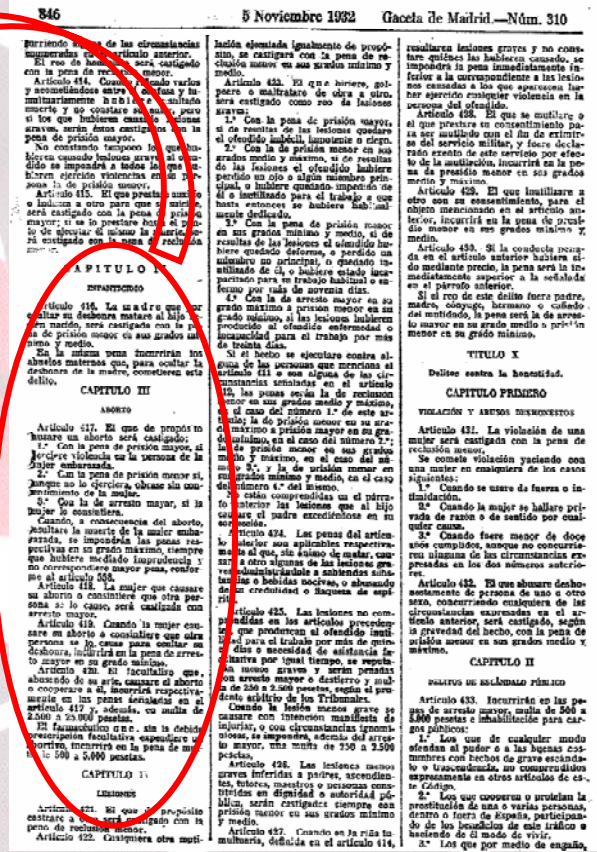
Cuando, a consecuencia del aborto, resultare la muerte de la mujer embarazada, se impondrán las penas respectivas en su grado máximo, siempre que hubiere mediado imprudencia y no correspondiere mayor pena, conforme al artículo 558.

Art. 418. La mujer que causare su aborto ó consintiere que otra persona se lo cause, será castigada con arresto mayor.

Art. 419. Cuando la mujer causare su aborto ó consintiere que otra persona se lo cause para ocultar su deshonra, incurrirá en la pena de arresto mayor en su grado mínimo.

Art. 420. El facultativo que, abusando de su arte, causare el aborto o cooperare a él, incurrirá respectivamente en las penas señaladas en el artículo 417 y, además, en multa de 2.500 a 25.000 pesetas.

El farmacéutico que, sin la debida prescripción facultativa expendiere un abortivo, incurrirá en la pena de multa de 500 a 5.000 pesetas.

1937 (Decret de regulació de la interrupció artificial de l'embaràs i ordre d'aplicació)

Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. -Núm .9. - Dissabte, 9 gener 1937

PRESIDÈNCIA

DECRET

La reforma eugènica que representa una de les majors conquestes revolucionàries en Sanitat, comença el seu pla d'acció mitjançant la incorporació a la legislació sanitària d'un fet fins avui efectuat lluny de tot control científic, a l'ombra i per persones incompetents i que des d'aquest moment adquireix categoria biològica i social, com és l'avortament. La finalitat primordial que es persegueix, és la de facilitar al poble treballador una manera segura i exempta de perill de regular la natalitat, quan existeixin causes poderoses, sentimentals, eugèniques o terapèutiques que exigeixen la interrupció artificial de l'embaràs.

Durant molt de temps l'avortament ha estat practicat per elements desaprensus que han especulat amb les necessitats proletàries de limitar la profilitat en determinats casos. Cal acabar amb l'oprobri dels avortaments clandestins, font de mortalitat maternal, perquè la interrupció de l'embaràs passi a ésser un instrument al servei dels interessos de la raça i efectuat per aquells que tingui solvència científica i autorització legal per a fer-ho.

Per tot l'exposat, a proposta dels Consellers de Sanitat i Assistència Social i de Justícia i d'acord amb el Consell,

Decreto:

Art. 1r. Queda autoritzada la interrupció artificial de l'embaràs, efectuada en els Hospitals, Clíniques i Institucions Sanitàries dependents de la Generalitat de Catalunya, en els quals estigui organitzat el Server especial per a tal finalitat.

Art. 2n. Es consideraran motius justificats per a la pràctica de l'avortament, les raons d'ordre terapèutic, eugènic o ètic.

Art. 3r. Els casos de sol·licitud d'avortament no terapèutic ni eugenic, s'efectuaran exclusivament a petició de la interessada sense que ningú dels seus familiars o propers puguin presentar després reclamació respecte al resultat de la intervenció.

Art. 4t. No s'efectuarà la interrupció de l'embaràs en els casos que ultrapassin els tres mesos d'aquell, a no ésser que existeixi justificació terapèutica.

Art. 5è. No es permetrà a la mateixa dona la interrupció de l'embaràs, més d'una vegada a l'any, si no existeix causa terapèutica que ho exigeixi.

Art. 6è. A partir dels quinze dies de la publicació del present Decret al DIARI OFI-

CIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA es crearan organismes que seran els únics autoritzats oficialment per efectuar la interrupció de l'embaràs artificialment. Aquests organismes seran Dispensaris i Sales anexas als Centres Sanitaris hospitalaris i clínics de Catalunya. Totes les institucions sanitàries compreses dintre d'aquest Decret trametan en el termini abans esmentat a aquesta Conselleria el pla d'organització dels esmentats organismes. En tots els casos en els quals, sense justificació expressa, no es procedeixi a l'organització de les dependències esmentades, s'aplicaran les sancions a què hi hagi lloc.

Art. 7è Per tal d'habilitar els Dispensaris i Sales destinats a la interrupció artificial de l'embaràs, s'utilitzaran locals ja existents dintre de les institucions sanitàries, que reuneixin condicions per a la finalitat a la qual se'ls destina; en cas necessari es demanarà a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social autorització per utilitzar nous locals destinats a aquest efecte.

El personal facultatiu que integrarà els Dispensaris i Sales per a la interrupció de l'embaràs, serà proposat a la Conselleria de Sanitat pels Consells Directius de cada Institució Sanitària. L'esmentat personal serà seleccionat entre el que actualment figura en els Dispensaris i Sales d'obstetrícia i ginecologia. Aquest personal no tindrà dret a cap remuneració per aquests serveis.

Art. 8è. Únicament podrà un facultatiu no adscrit a les Sales d'interrupció de l'embaràs, practicar aquesta intervenció, quan ho sol·liciti l'embarassada i ho aprovi el Consell responsable de la Sala en la qual hagi d'efectuar-se l'avortament.

Art. 9è. El Conseller de Sanitat i Assistència Social estarà autoritzat per nomenar un delegat responsable a cada Sala o Dispensari destinat a la interrupció de l'embaràs, el qual tindrà una missió fiscalitzadora de control i inspecció, podent, d'acord amb les instruccions rebudes del Conseller de Sanitat i Assistència Social, si és necessari, suspendre o modificar el funcionament d'una Sala o Dispensari.

Art. 10. Per a tota interrupció artificial de l'embaràs practicada en els Dispensaris creats a aquest efecte seran obligatoris els requisits previs següents:

a) Fitxa mèdica, psicològica, eugènica i social de totes les dones que sol·licitin que els sigui practicada la interrupció de l'embaràs. El model de la fitxa serà facilitat per circular a tots els Dispensaris creats a l'efecte.

b) Reconeixement mèdic previ de la sol·licitant, per tal d'investigar la seva capacitat vital i resistència per a la intervenció.

Art. 11. Els casos en els quals el Consell responsable de cada Dispensari d'interrupció artificial de l'embaràs consideri que la febre o el reconeixement de l'embarassada estableixi una contra indicació per a l'avortament, d'índole mèdic o social, seran elevats a un Consell tècnic, que es crearà per a resoldre aquests assumptes, per la Conselleria de Sanitat i Assistència Social.

Art. 12. Tots els Dispensaris, Clíniques i Sales destinades a la interrupció artificial de l'embaràs, hauran de trametre a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, cada mes, una relació detallada dels casos practicats. Així mateix, els esmentats organismes vindran obligats a portar un servei d'estadística.

Art. 13. A partir de la data de la publicació d'aquest Decret, totes les persones que, privadament, realitzin manobres avortives, respondran criminalment davant el Tribunal competent de llur actuació; perdent, si són titulars d'una professió sanitària, el dret a exercir-la.

Art. 14. Queda facultat el Conseller de Sanitat i Assistència Social per dictar les disposicions necessàries per al compliment del present Decret.

Barcelona, 25 de desembre de 1936

El Conseller Primer,
JOSEP TARRADELLAS

El Conseller
de Sanitat i Assistència Social,
PERE HERRERA

El Conseller de Justícia,
RAFAEL VIDIELLA

SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL

ORDRE

Essent necessari dictar normes que regulin la interrupció artificial de l'embaràs, establerta per Decret del 25 de desembre de l'any passat i fent ús de les atribucions que em confereix l'article 14 del Decret esmentat,

He resolt:

Són aprovades les normes per a la regulació de la interrupció artificial de l'embaràs, creada per Decret del 25 de desembre de l'any passat i que són publicades com a annex a la present Ordre.

Barcelona, 1r de març de 1937.

El Conseller
de Sanitat i Assistència Social,
PERE HERRERA

*Anex que s'esmenta
en l'Ordre precedent*

NORMES PER A LA REGULACIÓ DE LA INTERRUPCIÓ ARTIFICIAL DE L'EMBARÀS.

Art. 1r. Es practicarà la interrupció artificial de l'embaràs sempre que existeixi justificació terapèutica

Art. 2n. En els casos no compresos en l'article anterior serà practicada la interrupció artificial de l'embaràs per la sola petició de la interessada, expressada per escrit i avalada amb la seva signatura amb la indicació que renuncia a reclamar contra els resultats de la intervenció.

Art. 3r. Serà denegada la interrupció artificial de l'embaràs en les següents circumstàncies:

a) En las que existeixin, a juí dels facultatius, contra-indicacions de caràcter mèdic.

b) Quan en el moment que l'embarassada es presenta a l'exploració, el seu embaràs ultrapassi els tres mesos, excepte en els casos en els quals, prèvia justificació de l'embarassada, li doni autorització la Conselleria de Sanitat i Assistència Social mitjançant la Comissió Tècnica d'interrupció artificial de l'embaràs que es crearà a l'efecte.

c) Quan en el moment que l'embarassada es presenta a l'exploració, no s'hagin complert tres-cents seixanta-cinc dies, comptats des del dia de la intervenció d'una altra interrupció artificial de l'embaràs practicada en la mateixa embarassada.

Art. 4t. Tots els metges de l'especialitat toco-ginecològica de Catalunya que residixin en poblacions en les quals existeixin un o més Hospitals Generals, Comarcals o

Municipals en els quals estigui organitzat aquest servei, estaran obligats a prestar-lo segons ordenació i torns establerts per aquesta Conselleria de Sanitat i Assistència Social.

Art. 5è. S'entendran per metges de l'especialitat toco-ginecològica als efectes d'aquestes normes, tots els col·legiats al Col·legi Oficial de Metges de Catalunya que, en les llistes d'aquest, hagin declarat practicar alguna d'aquestes especialitats.

Art. 6è. A aquest fi el Col·legi Oficial de Metges de Catalunya confeccionarà una llista de col·legiats compresos en l'article anterior, que presentarà a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social dintre els cinc dies, a comptar del de la publicació d'aquestes normes al DIARI OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. Així mateix, tota nova declaració d'especialitat toco-ginecològica al Col·legi Oficial de Metges de Catalunya serà comunicada per aquest Organisme a la Conselleria de Sanitat, als efectes de les presents normes.

Art. 7è. La Comissió Tècnica d'interrupció artificial de l'embaràs anexa a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, creada per a l'aplicació i resolució dels assumptes referents a la pràctica de la interrupció artificial de l'embaràs, procedirà a formar, de les llistes d'especialitats equips que periòdicament establiran torns segons els llocs autoritzats i les exigències del servei d'aquesta pràctica. Per aquesta organització la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, per mitjà de la Comissió Tècnica tindrà plens poders i procurarà harmonitzar les exigències del servei amb les possibilitats d'horari i comoditats del Metge.

Art. 8è. Els serveis d'interrupció artificial de l'embaràs es dividiran en serveis d'exploració i serveis de clínica. Els primers s'efectuaran en tots els Dispensaris d'obstetrícia i ginecologia corresponents a institucions sanitàries dependents de la Generalitat, i els segons a l'Hospital Clínic, Hospital General de Catalunya, Hospital Cardenal, Casa de Maternitat de Barcelona, Hospitals Intercomarcals i Comarcals de Catalunya que posseeixin o puguin organitzar sales o habitacions exclusivament dedicades a aquest servei d'internat clínic, i en tots aquells llocs que successivament es vagin creant.

Art. 9è. Tots els actuals serveis d'obstetrícia i ginecologia dels tres Hospitals de Barcelona: General, Clínic i Cardenal, els de la Casa de Maternitat de Barcelona i els dels Hospitals Comarcals de Catalunya, vénen obligats a trametre a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social una relació del

personal facultatiu i auxiliar, que atindrà els serveis d'exploració de la interrupció artificial de l'embaràs, així com el lloc i l'horari en què es prestaran les visites a les interessades.

Així mateix, tots els establiments hospitalaris que efectuïn serveis de clínica trametraran una relació del personal facultatiu i auxiliar i de les Sales destinades als serveis d'intervenció amb el nombre de llits amb què compten.

Art. 10. Els altres centres hospitalaris o sanitaris (Dispensaris i Hospitals Municipals, particulars, sindicals, etc.), no compresos en l'article anterior que desitgin practicar alguns serveis de la interrupció artificial de l'embaràs, hauran de demanar-ho, per instància, a la Comissió Tècnica de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, la qual, decidirà sobre la conveniència i concessió de llurs peticions.

Art. 11. El Conseller de Sanitat i Assistència Social nomenarà entre el personal facultatiu per a cada servei d'exploració o d'intervenció un delegat responsable, el qual serà el seu representant i exercirà les funcions que li assigna l'art. 9è del Decret creant la interrupció artificial de l'embaràs.

Art. 12. Les operacions d'exploració, com les d'intervenció, hauran d'ésser separadament historiades en la fitxa respectiva, segons model que s'adjunta. Aquestes fitxes seran facilitades per la Conselleria de Sanitat i Assistència Social (passeig de Fermí Galán), a tots els Centres Sanitaris executors d'aquests serveis.

Art. 13. En els Dispensaris destinats als serveis d'exploració s'efectuaran totes les operacions i s'obtinran totes les dades demanades per a la fitxa nº1. Els resultats s'hauran d'estendre per triplicat: per a l'arxiu del servei, per a l'arxiu central de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social, i per a lliurar a l'embarassada per tal de presentar-la al servei d'intervenció.

Art. 14. Igualment els serveis d'intervenció hauran d'emplenar, per triplicat, la fitxa model nº2 per a l'arxiu del servei, per a l'arxiu central de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social i per l'arxiu del servei d'exploració d'on procedeix l'embarassada.

Art. 15. Els exemplars de fitxa no destinats a l'arxiu del propi servei hauran d'ésser tramesos dintre els cinc dies següents al seu acabament.

Art. 16. Cap servei d'exploració no podrà començar les operacions referents a una embarassada sense haver rebut de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social (fitxer central de la interrupció artificial de l'embaràs) un certificat conforme la interessada es troba en les circumstàncies enumerades en l'art. 4t del Decret de regulació de la interrupció artificial de l'embaràs i l'apartat c de l'art. 3r de les presents normes. Per a aquesta diligència, els serveis d'exploració trametran a la Conselleria de Sanitat i Assistència Social (fitxer central de la interrupció artificial de l'embaràs) una nota que contingui el nom i els dos cognoms, l'edat i el domicili de la interessada.

Art. 17. El servei d'exploració, en donar d'alta una embarassada proposada per a la intervenció, li lliurarà la fitxa corresponent convenientment segellada pel servei, la presentació de la qual al servei d'intervenció serà el requisit indispensable per a la seva admissió.

Art. 18. A no existir motiu facultatiu que ho aconselli, convenientment constatat en la fitxa respectiva, cap embarassada no podrà trigar més de deu dies des del dia de sortida

dels serveis d'exploració fins el dia d'entrada als serveis d'intervenció.

Art. 19. Si, en sofrir l'embarassada, en els serveis d'intervenció, l'obligada exploració manual pre-operatòria, el facultatiu tingués sospita que la dita embarassada havia ja sofert intents o maniobres abortives criminals entre la data de sortida de l'exploració i aquell moment, suspèndrà la intervenció i donarà part immediatament del cas a la Comissió Tècnica.

Art. 20. La Comissió Tècnica de la Interrupció Artificial de l'embaràs estarà constituïda per dos Metges especialistes nomenats pel Consell Tècnic Assessor de Sanitat i Assistència Social, i un funcionari Metge del Departament de Sanitat i Assistència Social nomenat pel Conseller del Departament, el qual funcionari s'encarregarà de l'oficina i fitxer central relatiu a la interrupció artificial de l'embaràs, de convocar la Comissió Tècnica i de despatxar els assumptes per delegació del Conseller de Sanitat i Assistència Social i de la Comissió Tècnica.

Art. 21. La Comissió Tècnica de la Interrupció Artificial de l'embaràs entrarà en el següents assumptes:

- a) Recol·lecció de fitxes i formació del fitxer central.
- b) Dictaminació dels casos dene-gats o contraindicats que li hagin estat elevats pels diferents serveis o per les interessades.
- c) Organització i control dels equips de Metges especialistes.
- d) Inspecció dels diferents serveis.
- e) Proposició i suggerències sobre modificacions de les presents normes.
- f) Resolució dels assumptes i de les circumstàncies no previstes referents al Decret i a les Normes per a la Regulació de la Interrupció Artificial de l'embaràs.

Art. 22. Contra les resolucions dictades per la Comissió Tècnica, únicament es podrà recórrer, davant el Conseller de Sanitat i Assistència Social, en el termini de deu dies.

Barcelona, 1r de març de 1937

El Conseller
de Sanitat i Assistència Social,
PERE HERRERA.

GENERALITAT DE CATALUNYA SERVEI DE LA INTERRUPCIÓ ARTIFICIAL DE L'EMBARÀS
DEPARTAMENT DE SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL

EXPLORACIÓ

Cognoms i nom Efectuada la intervenció el d..... del 193...
Presentada al servei d'exploració d..... el d..... del 193...
Alta el d..... del 193...
Natural d..... Resident a plaça n.º pis porta
carreer
Edat Estat
Sap llegir i escriure? Professió
Dades familiars
Motiu allegat
Història toco-ginecològica (antecedents familiars, antecedents personals i estat actual)

(Revers)

GENERALITAT DE CATALUNYA SERVEI DE LA INTERRUPCIÓ ARTIFICIAL DE L'EMBARÀS
DEPARTAMENT DE SANITAT I ASSISTÈNCIA SOCIAL

INTERVENCIÓ

Cognoms i nom Intervinguda el dia d..... del 193...
Presentada al servei d'intervenció d..... el dia d..... del 193...
Ocupa la Sala n.º Alta el dia d..... del 193...
Intervenció. Cura pre-operatòria
Tècnica emprada
Curs post-operatori
Observacions :

(Segell del Servei)

1941 (Llei per a la protecció de la natalitat contra l'avortament i la propaganda anti-concepcionista)

BOLETIN OFICIAL DEL ESTADO

2 febrer 1941

JEFATURA DEL ESTADO

LEY DE 24 DE ENERO DE 1941 para la protección de la natalidad contra el aborto y la propaganda anticoncepcionista

La política demográfica es una de las preocupaciones fundamentales de nuestro Estado. No se concibe una política demográfica eficaz sin abordar el problema de los miles y miles de vidas que se frustran antes de nacer, por maniobras criminales. Así lo dice la experiencia y el asesoramiento de los técnicos a través de Entidades científicas competentes. El estrago harto acusado en tiempos anteriores como consecuencia de un sentido materialista de la vida, adquirió caracteres de escándalo durante el régimen republicano, agudizándose aún más escandalosamente en aquellas zonas sometidas a la dominación del frente popular. El Gobierno, consciente de su responsabilidad, decide combatir el crimen social que el aborto provocado representa y que impide que nazcan muchos miles de españoles anualmente.

En consecuencia,

DISPONGO:

Artículo primero.- Es punible todo aborto que no sea espontáneo. Para los efectos de la presente Ley se considera aborto no sólo la expulsión prematura y voluntariamente provocada del producto de la concepción, sino también su destrucción en el vientre de la madre.

Artículo segundo.- El que causare el aborto a una mujer sin su consentimiento, será castigado con la pena de prisión mayor a reclusión menor en su grado mínimo.

Artículo tercero.- El que causare el aborto a una mujer con su consentimiento, será castigado con la pena de prisión menor en sus grados medio y máximo.

Si la mujer, por su edad o por otra causa, careciere de capacidad para consentir o si el consentimiento se obtuviere mediante violencia, intimidación, amenaaza o engaño, se impondrá la pena señalada en el artículo anterior.

Artículo cuarto.- Cuando a consecuencia del aborto sobreviene la muerte de la mujer embarazada o se le causare alguna de las lesiones comprendidas en el artículo cuatrocientos veintitrés del Código Penal, se impondrá la pena correspondiente al delito más grave en su grado máximo.

Artículo quinto.- Las prácticas abortivas realizadas en mujer no encinta creyéndola embarazada o empleando medios inadecuados para producir el aborto, serán castigados con la pena de prisión menor en su grado medio, si se realizaran sin su consentimiento y con la prisión menor en su grado mínimo, cuando éste hubiera sido otorgado.

Si a consecuencia de aquellas prácticas sobre viniere la muerte de la mujer o se le causare algunas de las lesiones comprendidas en el artículo cuatrocientos veintitrés del Código Penal, se impondrá la pena correspondiente al delito más grave en su grado máximo.

Artículo sexto.- La mujer que causare su aborto o consintiere que otra persona se lo cause, será castigada con prisión menor en sus grados mínimo y medio.

Artículo séptimo.- Cuando la mujer causare su aborto o consistiere que otra persona se lo cause para ocultar su deshonor, se le aplicará la pena del artículo anterior en su grado mínimo.

En igual sanción incurrirán los padres cuando cooperen al aborto para evitar la deshonor de la hija.

Artículo octavo.- El que sin estar comprendidos en los artículos segundo y tercero de esta Ley, a sabiendas del estado de embarazo de la ofendida realizara contra ésta cualquier acto de violencia, amenaaza o intimidación determinante de su aborto, será castigado con prisión menor en sus grados mínimo y medio, si no correspondiese mayor pena a las lesiones o amenaazas, y en otro caso con las señaladas a éstas en su grado máximo.

Artículo noveno.- El Médico, matrona, practicante o cualquiera otra persona en posesión de un título sanitario, que casusare el aborto o cooperare a él, será castigado con las penas, respectivamente, señaladas en los artículos segundo y tercero en su grado máximo, multa de dos mil quinientas pesetas a cincuenta mil pesetas e inhabilitación para el ejercicio de su profesión de diez a veinte años.

El solo hecho de indicar sustancias, medios o procedimientos para provocar el aborto constituirá la cooperación penada en el párrafo anterior.

En caso de habitualidad se impondrán las penas superiores en grado y la inhabilitación será perpetua.

Artículo diez.- Los farmacéuticos y sus dependientes que sin la debida prescripción facultativa expendieren sustancias o medicamentos estimados como abortivos, serán castigados con la pena de arresto mayor en su grado máximo a prisión menor en su grado medio y multa de quinientas a diez mil pesetas.

Los Tribunales, apreciando la gravedad del hecho, podrán también imponer a los farmacéuticos la inhabilitación de cinco a diez años para el ejercicio de su profesión.

En caso de habitualidad se impondrán las penas superiores en grado y la inhabilitación será perpetua.

Artículo once.- Los fabricantes y negociantes en aparatos u objetos ginecológicos capaces de provocar o facilitar el aborto, que los vendieren a personas no pertenecientes al Cuerpo Médico o a comerciantes no autorizados para su venta, incurrirán en multa de mil a veinticinco mil pesetas.

En caso de reincidencia, además de la pena anteriormente señalada, se decretará el cierre del establecimiento.

Artículo doce.- Los que sin hallarse en posesión de título sanitario causaren un aborto o cooperaren a él, se si dedicaren habitualmente a esta actividad, serán castigados, respectivamente, con las penas establecidas en los artículos segundo y tercero en su grado máximo y con multa de mil a quince mil pesetas. Asimismo quedarán para siempre inhabilitados para prestar cualquier género de servicios en clínicas, establecimientos, sanatorios o consultorios ginecológicos, públicos o privados.

Artículo trece.- El que ofreciere en venta, vendiere, expendiere, suministrare o anunciare en cualquier forma medicamentos, sustancias, instrumentos, objetos o procedimientos capaces de provocar el aborto, será castigado con pena de arresto mayor en toda su extensión y multa de quinientas a cinco mil pesetas. Quedan exceptuados de esta disposición, en lo relativo a la venta y expendición, los farmacéuticos y los fabricantes y negociantes debidamente autorizados de instrumental ginecológico, quienes, cuando ejecutaren estos hechos, responderán de acuerdo con lo dispuesto en los artículos diez y once.

Artículo catorce.- La divulgación pública, en cualquier forma que se realizare, de medios o procedimientos para evitar la procreación, así como todo género de propaganda anticoncepcionista, será castigado con la pena de arresto mayor en su grado mínimo y multa de quinientas a cinco mil pesetas.

Será castigada con igual pena la exposición pública y ofrecimiento en venta de objetos destinados a evitar la concepción.

Artículo quince.- A partir de la entrada en vigor de la presente Ley serán clausurados todos los establecimientos o pensiones dedicados a hospedajes de embarazadas o a la asistencia o tratamiento de las mismas y los consultorios tocológicos y ginecológicos. La inobservancia de este precepto será sancionada por la Autoridad gubernativa con multa de quinientas a cinco mil pesetas. En caso de reapertura, se impondrá la multa del duplo.

Quedan exceptuados de esta disposición las clínicas, sanatorios y consultorios oficiales, así como los particulares que obtuvieren el debido permiso de la Autoridad sanitaria competente. Todos estos establecimientos, los oficiales como los particulares permitidos, quedarán sometidos a la inspección de las Autoridades sanitarias.

Artículo dieciséis.- los médicos, practicantes y matronas que asistieren a un aborto quedarán obligados a ponerlo en conocimiento de la Autoridad sanitaria dentro del plazo de cuarenta y ocho horas. El incumplimiento de esta disposición será sancionado por la Autoridad gubernativa con multa de cien a quinientas pesetas.

Artículo diecisiete.- Con igual multa y por la misma Autoridad serán sancionados los practicantes y matronas que prestaren asistencia a cualquier proceso que no fuere el parto o aborto de evolución normal, cumpliendo, en todo caso, lo dispuesto en el artículo anterior.

Artículo dieciocho.- Quedan derogados los artículos cuatrocientos diecisiete y cuatrocientos veinte, ambos inclusive, del Código Penal vigente, y cuantos preceptos legales se opongan a lo dispuesto en la presente Ley.

Así lo dispongo por la presente Ley, dada en Madrid a veinticuatro de enero de mil novecientos cuarenta y uno.

FRANCISCO FRANCO

1985 (Llei orgànica de reforma de l'article 417 bis del Codi Penal)

BOE núm. 166

Viernes, 12 julio 1985

JEFATURA DEL ESTADO

14138 LEY ORGÁNICA 9/1985, de 5 de julio, de reforma del artículo 417 bis del Código Penal.

JUAN CARLOS I,
REY DE ESPAÑA

Artículo único.

El artículo 417 bis del Código Penal, queda redactado de la siguiente manera:

<< 1. No será punible el aborto practicado por un médico, o bajo su dirección, en centro o establecimiento sanitario, público o privado, acreditado y con consentimiento expreso de la mujer embarazada, cuando concurra alguna de las circunstancias siguientes:

1º Que sea necesario para evitar un grave peligro para la vida o la salud física o psíquica de la embarazada y así conste en un dictamen emitido con anterioridad a la intervención por un médico de la especialidad correspondiente, distinto de aquél por quien o bajo cuya dirección se practique el aborto.

En caso de urgencia por riesgo vital para la gestante, podrá prescindirse del dictamen y del consentimiento expreso.

2º Que el embarazo sea consecuencia de un hecho constitutivo de delito de violación del artículo 429, siempre que el aborto se practique dentro de las doce primeras semanas de gestación y que el mencionado hecho hubiese sido denunciado.

3º Que se presuma que el feto habrá de nacer con graves taras físicas o psíquicas, siempre que el aborto se practique dentro de las veintidós primeras semanas de gestación y que el dictamen, expresado con anterioridad a la práctica del aborto, sea emitido por dos especialistas ser centro o establecimiento sanitario, público o privado, acreditado al efecto, y distintos de aquél por quien o bajo cuya dirección se practique el aborto.

2. En los casos previstos en el número anterior, no será punible la conducta de la embarazada aún cuando la práctica del aborto no se realice en un centro o establecimiento público o privado acreditado o no se hayan emitido los dictámenes médicos exigidos.>>

Por tanto,

Mando a todos los españoles, particulares y autoridades que guarden y hagan guardar esta Ley Orgánica.

Palacio de la Zarzuela, Madrid, a 5 de julio de 1985.

JUAN CARLOS R.

El Presidente del Gobierno,
FELIPE GONZALEZ MARQUEZ